40.

นิทรรศการบันทึก

"ศิลปกรรมหลังความตาย"

โดย

ไกรสร ประเสริฐ

Rama IX Art Museum Foundation

16 มีนาคม - 2 เมษายน 2543

ณ ห้องศิลปนิทรรศมารศี, วังสวนผักกาด

B-CAT-2-0031-2000
SOL-0059-03-2000

ภาพนิทรรศการ "ศิลปกรรมหลังความตาย"
6-31 มีนาคม 2541
ณ ข้างวัดหนัง ถนนวุฒากาศ 42 กรุงเทพมหานคร

ศิลปกรรมอันเป็นอนุสรณ์แด่ผู้กล้าหาญ
โดยศิลปินผู้กล้าหาญ : ไกรสร ประเสริฐ

ไกรสร ประเสริฐ อาจารย์หนุ่มจากภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มาบอกกล่าวกับผมว่า เธอจะจัดนิทรรศการศิลปกรรม เพื่อระลึกถึงวีรกรรมของ นายชำนาญ ลอระพงษ์ โชเฟอร์สามล้อเครื่องที่ได้เข้าช่วยเหลือแม่ค้าที่ถูกกระชากสร้อย จนตนเองเสียทีถูกคนร้ายแทงตาย ซึ่งในการจัดนิทรรศการครั้งนี้ เธอจะนำเสนอทั้งในแบบผลงานศิลปะภาพพิมพ์อันสำเร็จรูป และในแบบผลงานที่ประกอบติดตั้งในห้องนิทรรศการ

ผมพอจำได้ว่า เหตุการณ์อันเป็นวีรกรรมของ นายชำนาญ ลอระพงษ์ เกิดขึ้นเมื่อราวเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2540 โดยเหตุเกิดที่ซอยข้างวัดหนัง ถ.วุฒากาศ 42 กรุงเทพมหานคร ครั้งนั้นมีสื่อสารมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ต่างลงข่าวยกย่องในวีรกรรมดังกล่าวกันมาก แต่หลังจากนั้นก็เงียบหายไป จนในทุกวันนี้ จะมีใครในสังคมอยู่สักกี่คน ที่ยังจดจำวีรกรรมอันกล้าหาญของผู้กล้าหาญที่ชื่อ นายชำนาญ ลอระพงษ์ อยู่ได้?

ผมเชื่อว่า ไกรสร ก็คงตระหนักและห่วงใยสังคมในเรื่องนี้มาก เธอจึงได้สร้างสรรค์ศิลปกรรมเพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าวในเวลาต่อมาอีกบ่อยๆ ทั้งการแสดงเป็นศิลปกรรมติดตั้งในที่เกิดเหตุจริง และการทำเป็นภาพพิมพ์และภาพถ่าย ตามโอกาสเวลาอันเหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ปรากฏว่าผลงานภาพพิมพ์ในชุดดังกล่าวของไกรสรได้รับรางวัลเกียรตินิยมอันดับ 2 เหรียญเงิน ประเภทภาพพิมพ์จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 45 พ.ศ. 2542 และได้รับรางวัลพิเศษจากการประกวดศิลปกรรม "นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต" ครั้งที่ 11 ปีพ.ศ. 2542 อีกด้วยเรียกได้ว่า เธอได้ทั้งเงินรางวัลและชื่อเสียงเลยทีเดียว

สำหรับการจัดนิทรรศการศิลปกรรมในครั้งนี้ นอกจากจะมีผลงานศิลปะภาพพิมพ์อันประณีตสวยงามมาแขวนแสดงหลายชิ้นแล้ว สิ่งที่เป็นจุดเด่นที่เธอตั้งใจเป็นพิเศษก็คือเธอได้นำเสนอผลงานศิลปกรรมประเภทประกอบติดตั้ง (Installation) ด้วยการนำขี้เถ้ามาโรยกลางพื้นห้องแสดง โดยโรยเป็นรูปเสือซึ่งเป็นสัญลักษณ์ปีเกิดของผู้ตาย และภายในรูปเสือก็โรยเป็นเลข 35 ซึ่งเป็นเลขอายุของผู้ตายด้วย โดยรอบรูปที่โรยด้วยขี้เถ้านี้มีเชิงเทียนปักล้อมเป็นวงกลม ส่วนฝาผนังห้องนิทรรศการโดยรอบ เธอติดตั้งธงผ้า (หรือที่ชาวเมืองเหนือเรียกว่า "ตุง") ดังนั้น เมื่อดับไฟฟ้าในห้องนิทรรศการ ก็จะแลเห็นความเข้มของแสงเทียนที่จุดล้อมรอบนั้นเต็มที่ ทำให้มีแสงสว่างอันตรึงอารมณ์ และทำให้รู้สึกถึงการสัมผัสกับจิตวิญญาณและชีวิตอันลึกลับได้มากด้วย

แน่นอนทีเดียว การนำเสนอผลงานรูปแบบนี้ ย่อมเป็นเรื่องที่ยากยิ่งที่จะมุ่งหวังรายได้จากการจำหน่ายผลงาน การที่ไกรสรได้ทุ่มเทสติปัญญาความคิด แรงกาย ความมุ่งมั่นทางใจ และการใช้จ่ายทุนทรัพย์ในการจัดนิทรรศการครั้งนี้ จึงเป็นการแสดงออกทางการสร้างสรรค์ศิลปกรรมที่บริสุทธิ์ใจ อันควรแก่การยกย่องความกล้าหาญของเธอมากทีเดียว

แต่ความสำเร็จของ ศิลปกรรมอันเป็นอนุสรณ์แด่ผู้กล้าหาญ ชุดนี้ มิได้อยู่ที่ความกล้าหาญในการแสดงออกของศิลปินไกรสรเท่านั้น หากแต่อยู่ที่ความสามารถในการทำให้ผู้ดูผู้ชมนิทรรศการสามารถระลึกถึงวีรกรรมอันกล้าหาญของพลเมืองดีอย่างนายชำนาญ ลอระพงษ์ ได้บ้างหรือไม่? ต่างหาก!

ยิ่งถ้าสามารถทำให้ผู้ดูผู้ชมนิทรรศการ มีจิตสำนึกในการยกย่องเทิดทูนคนดีศรีสังคมโดยตลอดไปได้ด้วย ก็ถือเป็นความสำเร็จของผลงานชุด "บันทึกศิลปกรรมหลังความตาย" ที่ศิลปินผู้กล้าหาญอย่างไกรสร ประเสริฐ ต้องการอย่างแท้จริง

รองศาสตราจารย์ อัศนีย์ ชูอรุณ ราชบัณฑิต
คณบดีคณะศิลปกรรม
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ART AS A MEMORIAL TO THE BRAVE
BY THE BRAVE ARTIST : KRAISORN PRASERT

KRAISORN PRASERT, A YOUNG TEACHER OF FINE ARTS DEPARTMENT, FACULTY OF FINE ARTS, RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY, TOLD ME THAT HE WOULD HOLD AN ART EXHIBITION IN ORDER TO REMEMBER MR.CHAMNAN LORAPHONG WHO DIED, A RIDER OF THREE-WHEELED CAR, OF A BRAVERY HE HAD RESCUED A WOMAN MONGER FROM A ROBBER WHO TOOK HER GOLD NECKLACE. BOTH THE READY-MADE PAINTING AND THE ASSEMBLY PAINTING WILL BE DISPLAYED AT THIS EXHIBITION.

I REMEMBER THE INCIDENT OF MR.CHAMNAN LORAPHONG OCCURING IN NOVEMBER, 1998 AT SOI KHANG WAT NANG, WUTHAKAT 42 ROAD, BANGKOK. AT THAT TIME, THE VARIOUS MEDIA HAD PUBLISHED THIS ENORMOUSLY, AFTER THAT IT DISAPPEARED. THESE DAYS, ARE THERE ANY PEOPLE IN SOCIETY WHO REMEMBER MR. CHAMNAN LORAPHONG'S STORY?

I BELIEVE THAT KRAISORN IS CONCERNED ABOUT THAT. HE HAS CREATED THE ART FOR RECALLING THAT INCIDENT EXHIBITED IT AT CERTAIN OCCASIONS UNTIL IT WAS ACCEPTED EXTENSIVELY. THESE WORKS RECEIVED THE 2ND HONOURABLE REWARD, SILVER MEDAL, PAINTING CATEGORY FROM THE 45TH NATIONAL ART EXHIBITION IN 1999 AND ALSO THE SPECIAL REWARD FROM "BRING THE BEST TO LIFE" 11ST COMPETITION IN 1999.

IN THIS EXHIBITION OF MANY BEAUTIFUL PAINTINGS, THE MOST OUTSTANDING ITEM IS THE INSTALLATION CATEGORY OF ART WORK BY TAKING ASHES SPRINKLED IN THE MIDDLE OF THE SHOWROOM IN THE PICTURE OF TIGER AS THE SYMBOL OF BORN YEAR OF THE DEAD, AND IN MIDDLE OF TIGER MAKING THE NUMBER "35" AS THE AGE OF THE DEAD, THE OUTSIDE CIRCLE USING THE CANDLE BASES PLACED. THE WALL OF THE EXHIBITION ROOM IS STICKED BY THE CLOTHING FLAGS (CALLED "TUNG" FROM THE NORTHERNER) WHEN SWITCHING OFF THE LIGHTS IN THE ROOM, THE CANDLE LIGHTS ARE FULFILLED FULLY, MAKING THE VIEWERS SENTIMENTAL AS IF TOUCHING THE SPIRITS AND SECRET LIFE.

IT IS LIKELY THAT THIS EXHIBITION WILL NOT BENEFIT THE ARTIST FINANCIALLY. THIS SHOWS THAT KRAISORN MAKES IT BY HIS HEART, HE DESERVES OUR ADMIRATION.

THE SUCCESS OF THIS EVENT DOESN'T MEAN KRAISORN'S BRAVERY. BUT WHETHER THE VIEWERS CAN REMEMBER MR.CHAMNAN LORAPHONG AS BEING A BRAVE, GOOD CITIZEN?

IF THIS EVENT MAKES THE VIEWERS REALIZE THE ADMIRATION OF THE GOOD MAN IN OUR SOCIETY, THEN THE SUCCESS OF "THE ART AFTER DEATH" EXHIBITION KRAISORN PRASERT'S DESIRES WILL HAVE BEEN ACHIEVED.

ASSOC PROF ASANEE CHOOARUN
FELLOW OF THE ROYAL INSTITUTE
DEAN, FACULTY OF FINE ARTS
RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY

Rama IX Art Museum Foundation

บันทึก"ศิลปกรรมหลังความตาย"

NOTE OF "ART AFTER DEATH"

โดย

BY

Rama IX Art Museum Foundation

ไกรสร ประเสริฐ

KRAISORN PRASERT

16 มีนาคม - 2 เมษายน 2543

MARCH 16 - APRIL 2, 2000

ณ ห้องศิลปนิทรรศมารศี, วังสวนผักกาด โทร. 245-6368

AT MARSI GALLLERY, SUAN PAKKAD PALACE Tel. 245-6368

มูลนิธิ
พิพิธภัณฑ์
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

บันทึก "ศิลปกรรมหลังความตาย" #๓

NOTE OF "ART AFTER DEATH" #3 . ETCHING . 99X123 cm. 1998

สารจากประธานมูลนิธิจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ นิทรรศการศิลปกรรม ชุด "ART AFTER DEATH" EXHIBITION

ในนามมูลนิธิจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสต้อนรับคุณไกรสร ประเสริฐ ศิลปินที่นำผลงานนิทรรศการศิลปกรรมชุด "ART AFTER DEATH" EXHIBITION จัดแสดง ณ ห้องศิลปนิทรรศมารศี ซึ่งเป็นผลงานที่มีศิลปะเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวของพลเมืองดีคนหนึ่งที่มีจิตใจกล้าหาญ เสียสละ สละได้แม้แต่ชีวิตของตนเองเพื่อผู้อื่น จึงเป็นการสมควรแล้วที่ศิลปกรรมชุดนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการยกย่องเกียรติประวัติชีวิตคนดีในสังคม ซึ่งผมถือว่าเป็นวีรกรรมที่น่ายกย่องและสาธารณชนควรจะได้รับทราบ ส่วนเบื้องหลังการจากไปของคุณชำนาญ ลอระพงษ์ คือความทรงจำที่ทุกคนจะจารึกและสดุดีชื่นชมไว้ในใจตลอดกาล

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานศิลปกรรม ชุด "ART AFTER DEATH" EXHIBITION นี้ จะได้รับการตอบรับอย่างดีเพื่อเป็นกำลังใจให้ศิลปินได้มีความรู้สึกที่เต็มเปี่ยมไปด้วยแรงบันดาลใจความตั้งใจดีที่จะเผยแพร่งานในเชิงสร้างสรรค์ เช่นนี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผมเชื่อว่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการจรรโลงคนดีในสังคมให้เป็นที่ประจักษ์และเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติต่อไป

หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร
ประธานมูลนิธิจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์

บันทึกนิทรรศการศิลปกรรมหลังความตาย และไกรสร ประเสริฐ

ผมได้เห็นงานของไกรสร ประเสริฐ ที่ติดยึดกับความคิดหลายอย่าง ทั้งศิลปะโบราณกาลที่เป็นสิ่งเดียวกับศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ และแฟชั่นการนำศิลปะปัจจุบันย้อนไปสู่ความคิดในอดีต ความคิดที่เป็นไสยเวช ความคิดที่เป็นนามธรรมอธิบายไม่ได้ผมได้แต่ตั้งคำถามกับไกรสรและใครๆว่าทำไมศิลปะปัจจุบันไม่อยู่กับปัจจุบัน อยู่เพื่ออนาคต อยู่เพื่อร่วมสร้างปัจจุบันและอนาคต ทำไมเราต้องฟูมฟายกับอดีต ฟูมฟายกับสิ่งที่อธิบายไม่ได้ หรือเราไม่ได้รู้จักปัจจุบันและไม่วาดหวังเพื่ออนาคต อย่าไปตำหนินักการเมือง ตำหนิคนอื่นเลย เราคงต้องมองตัวเราเองด้วย เราทุกคนต้องมีความหมายกับปัจจุบันและมีความหมายสำหรับอนาคต

ไกรสรอดทนฟัง ครุ่นคิด หายไปเป็นระยะ และกลับมาพบกันเป็นระยะ เขามีความใฝ่ฝันสูงมีความมุ่งมั่นสูง มีพลังมากมายจึงไม่อยากเห็นไกรสรเฉาอยู่กับอดีต ไสยเวช ภูติผีปีศาจ ถ้าเป็นความตายของมนุษย์ก็น่าจะเป็นความตายที่บอกการเสียสละเพื่อสังคม การตายที่เป็นกฎของธรรมชาติ การตายที่มีปรัชญาความคิดซ่อนอยู่ ไม่ใช่ความตายและพิธีกรรม อย่าเอาพิธีกรรมและสิ่งอธิบายไม่ได้มาบดบังคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และคุณค่าของศิลปะ ที่มีศักยภาพจะบอกอะไรได้อีกมากมายหลายอย่าง

Rama IX Art Museum Foundation

ท่ามกลางความคิดของผู้พ่ายแพ้ปัจจุบัน แต่ไกรสรก็ตอบรับความคิดรูปแบบร่วมสมัยได้อย่างสง่างาม เขาสนใจ Pop Art, Earth Art, Installation แต่ก็มักจะดึงปัจจุบันไปร่วมงานกับตุง นักษัตรไม้ค้ำ และจิตวิญญาณที่มองไม่เห็น ศิลปะร่วมสมัยน่าจะรุกไปข้างหน้าไม่เช่นนั้นแล้วเราจะร่วมสมัยไปทำไม

เวลาได้คลี่คลายไปพอสมควร ผมติดตามและชื่นชมศิลปกรรมหลังความตายที่วัดหนัง ถนนวุฒากาศ กทม. ปีที่ผ่านมา ชื่นชมที่ไกรสรเห็นค่าของมนุษย์เพื่อสังคม แต่ก็อยากให้ไกรสรใช้ศิลปะกระตุ้นพลังความดีของชำนาญ ลอระพงษ์ให้เป็นตัวแบบความดีของสังคม ไม่ใช่พาเข้าไปสู่การยอมจำนนด้วยพิธีกรรม

สำหรับ "บันทึกนิทรรศการศิลปกรรมหลังความตาย" อีกครั้งหนึ่งของ ไกรสร ประเสริฐ ก็วาดหวังจะได้เห็นการเดินทางของความคิด และอีกก้าวหนึ่งของผู้ชายรักศิลปะ คนทำงานศิลปะที่เปี่ยมด้วยพลังการทำงาน และมีศิลปะเปี่ยมอยู่ในหัวใจ

(ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
1 มกราคม 2543

แนวความคิดหลักของไกรสร ประเสริฐ

ไกรสร ประเสริฐ นับได้ว่าเป็นศิลปินหนุ่มไฟแรงที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานสร้างสรรค์ทางศิลปะอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จุดเด่นของแนวความคิด แรงบันดาลใจของไกรสรจะได้แนวคิด ความเชื่อ ความประทับใจจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีในช่วงเริ่มต้น และการใช้รูปทรงที่นำเสนอในทางสัญลักษณ์ที่ศิลปินนำมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา แต่นำมาแสดงออกในทางสัญลักษณ์และเทคนิควิธีการการนำเสนอที่เป็นพิเศษส่วนตัวของศิลปินอาจกล่าวได้ว่า ผลงานโดยรวมของศิลปินท่านนี้จะมีแรงดลใจ มีความผูกพันถึงวัฒนธรรมการดำรงชีวิต และจิตใต้สำนึกของศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจ สังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งผลงานในช่วงหลังของศิลปินได้หยิบยกเอาเรื่องสภาวะทางความสะเทือนใจส่วนตัวของศิลปินกับสภาวเหตุการณ์ปรากฏการณ์ความสะเทือนใจของจิตใจกับมนุษย์, สังคม, ชุมชน, สิ่งแวดล้อมแล้วนำมาสื่อความหมายในรูปสัญลักษณ์ทางทัศนศิลป์ทางด้านศิลปะภาพพิมพ์ และสื่อผสมต่างๆ ซึ่งผลงานโดยรวมของไกรสร อาจกล่าวได้ว่าเป็นการสรุปผลทางความรู้สึกความบันดาลใจ ความสะเทือนใจ ของศิลปินแล้วนำมาเสนอเป็นรูปแบบทางทัศนศิลป์ที่มีความพิเศษในเนื้อหาที่มีอารมณ์จินตนาการที่พิเศษของยุคสมัยปัจจุบันที่ยังเป็นสิ่งเชื่อมไปถึงยุคสมัยในอดีต

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา เถาทอง)
คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

บันทึก "ศิลปกรรมหลังความตาย" #๕

NOTE OF "ART AFTER DEATH" #5 , ETCHING & CHINE COLLE , 78X106 cm. 1999

Rama IX Art Museum Foundation

"ผู้เสียสละ"

"THE SACRIFICE" ETCHING 65x45 cm. 1999

บันทึก "ศิลปกรรมหลังความตาย" #๗

NOTE OF "ART AFTER DEATH" #7 , ETCHING & CHINE COLLE , 70x188 cm. 1999

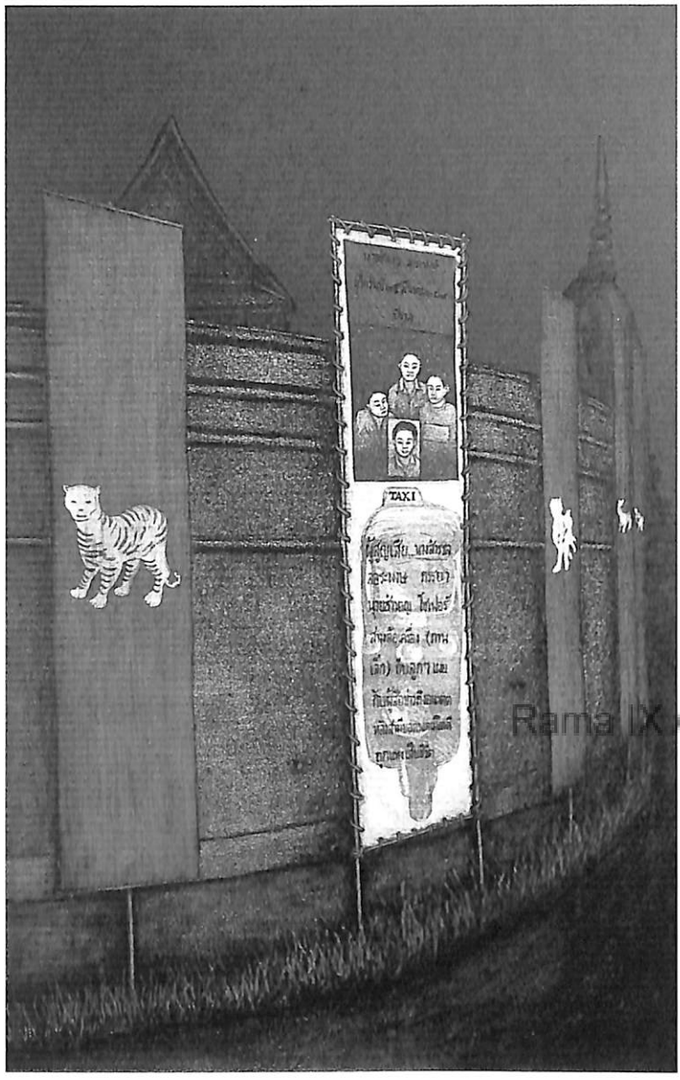

Rama IX Art Museum Foundation

บันทึก "ศิลปกรรมหลังความตาย" #๑

NOTE OF "ART AFTER DEATH" #1

ETCHING , 78X106 cm. 1998

"พลเมืองดี"

"GOOD CITIZEN"

ETCHING & CHINE COLLE, 126X178 cm. 1999